HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Valga Vallavalitsus
Puiestee 8
68203 Valga
Valga maakond

9.01.2026 nr 9.5-2.2/25-26/11/24

Valga Põhikooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 84 lõike 1, § 87 lõike 1, 2 ja 6 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Valga Põhikooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Järelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
järelevalveosakonna peaekspert

Lisad:
1. Õiend
2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Valga Põhikool

Kaidi Maask
735 1515
kaidi.maask@hm.ee

VALGA PÕHIKOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1.1. Valga Põhikool (edaspidi *kool*) on Valga Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Kungla 16 Valga, 68204 Valgamaa.

1.2. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet I–III kooliastmes.

1.3. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna peaeksperdi 24.09.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/11/1 „Haldusjärelevalve algatamine Valga Põhikoolis“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunik Katrin Ohakas, peaeksperdid Inna Mikli ja Kaidi Maask.

1.4. Haldusjärelevalve algas 24.11.2025.

1.5. Järelevalve eesmärk oli välja selgitada, kuidas koolis toetatakse õpilasi matemaatika õpitulemuste saavutamisel, kuidas hinnatakse õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kuidas viiakse läbi sisehindamist ja sellest tulenevalt arendustegevusi õppe kvaliteedi ja tulemuslikkuse parendamiseks.

1.6. Järelevalves vesteldi kooli direktori, kahe õppejuhi, tugispetsialistide ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu ja õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga, külastati matemaatikatunde ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Valga Põhikool on Valga linnas asuv üldharidust andev munitsipaalkool, kus õpib 662 õpilast. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli koolis kokku 73.

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava, mis vajab uuendamist ja täiendamist, sest üldosa ja matemaatika ainekava ei ole kooskõlas õigusaktides sätestatuga. Matemaatika ainevaldkonnakava ja ainekava koostamisel tuleb lähtuda riikliku õppekava kehtivast versioonist.

Kooli eripäraks on multikultuursus, erinevad keeled ja rahvused.

Koolis õppivatele muu kodukeelega õpilastele pakutakse toetavaks eesti keele õppeks kõnearenduse tundi, mis toetab õpilaste eesti keele arengut. Tunnis osalemine toimub vanemate nõusolekul.
Koolis on järgitud klassi õpilaste lubatud piirarvu, mis on kuni 24 õpilast klassis. On moodustatud 14 eriklassi, et toetada õpilasi, kes vajavad täiendavaid tugimeetmeid. Õpiabi pakutakse 157 õpilasele.
Lisaks tavapärastele õppepäevadele toimuvad koolis e-õppe päevad. Sellel õppeaastal on kavandatud läbi viia kolm e-õppe päeva. Koolis korraldatud e-õppe päevadel õpivad õpilased iseseisvalt koduses keskkonnas. Õppetöö korraldamiseks on kehtestatud juhendatud e-õppe

kord.

III kooliastmes toimub õpilaste õppetöö eesti keeles ja matemaatikas tasemerühmades. Lennupõhiselt on õpilased jaotatud kolme rühma. Õpilaste toimetulekut jälgib õpetaja ning vastavalt vajadusele saavad õpilased rühmades liikuda.

Kooli sisehindamise kord on kehtestatud aastaid tagasi ning selle alusel ei ole sisehindamist läbi viidud. Sisehindamist ei ole tehtud pideva protsessina. Koolis on kogutud arvandmeid, sh õppetöö tulemusi, kuid kogutud andmeid ei ole analüüsitud. Tasemetööde tulemusi ja põhikooli lõpueksamite tulemusi on koolis arutatud, kuid andmeid ei ole analüüsitud ning tulemustest lähtuvalt ei ole tehtud otsuseid edasiseks tegevuseks.

Koolil on kehtiv arengukava perioodiks 2023–2028, mis on koostatud eelmise direktori ajal. Arengukava vajab analüüsimist ning selle eesmärgid hindamist, sest kehtiva arengukava eesmärke ja tegevusi ei ole täidetud. Kooli üldtööplaan ei ole koostatud lähtudes eelmise õppeaasta kokkuvõttest, õppekavast ja arengukavast ning ei vasta määruses kehtestatud nõuetele.

Tugispetsialistidest töötavad koolis kaks eripedagoogi ja sotsiaalpedagoog. Psühholoogi teenust ostetakse teenuselepinguga. Logopeedi teenus ei ole koolis tagatud.
Määramata on haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordinaator (edaspidi *HEVKO)* ja õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (edaspidi *IAJK*) täitmise eest vastutaja. Arenguvestlusi kõikide õpilastega koolis korraldatud ei ole.

Koolis on 73 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 44 õpetajal. Nädalas on kokku 1385 õppetundi, millest 998 (72%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad. Seega pole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.
Avalikke konkursse on õpetajate ametikohtadele korraldatud, mitmed nendest on luhtunud. Eelmisel õppeaastal korraldati õpetajate leidmiseks viis konkurssi, kuid kõiki ametikohti ei suudetud kvalifikatsioonile vastavate õpetajatega täita.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[1] (edaspidi *PGS*) kohaselt koostab kool riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument, milles on kirjeldatud õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks ning milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.[2] PGSi[3] kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused tuleb esitada enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Õppekava on kehtestatud direktori käskkirjaga[4] ning eelnevalt on andnud arvamuse õppenõukogu[5], hoolekogu[6] ja õpilasesindus[7].

[1] PGS, § 17 lg 1.
[2] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 5.
[3] PGS, § 17 lg 2; PGS, § 71 lg 2 p 2.
[4] Direktori 28.08.2025 käskkiri nr 4-1/2.
[5] Õppenõukogu 28.05.2025 protokoll nr 1-5/4.
[6] Hoolekogu 9.06.2025 protokoll nr 1-7/4.
[7] Õpilasesinduse 06.06.2025 protokoll nr 5-24.

PGS[8] sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel avalikustatud. Õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavad olid järelevalve ajal kooli veebilehel avalikustatud.

1.2. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.[9] Kooli õppekava on hinnatud vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale[10] (edaspidi *PRÕK*), põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale[11] (edaspidi *PLRÕK*) ja PGSile.
Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PRÕKis ja PLRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.2.1. PRÕK[12] sätestab, et õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena ainekava alusel või õpilane, kelle emakeel EHISe andmetel ei ole eesti keel, kuid kes on eesti õppekeelega koolis enne 1. septembrit 2024 asunud õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada eesti keel teise keelena ühtse lõpueksami. Kooli õppekavas on sätestatud varem kehtinud kuni kuue õppeaasta nõue.

Kooli õppekavas on sõnastatud õpilase õigus teha eksamit eesti keel teise keelena ainekava alusel, kuid koolis ei õpetata ühtegi õpilast eesti keel teise keelena ainekava alusel.

Õppejuhi sõnul ei ole koolis olnud õpetajaid, kes õpetaksid õpilasi nimetatud ainekava alusel ning puudus pädev õpetaja, kes võtaks vastu eksami. Vajadus on koolis olemas.

PRÕKi[13] kohaselt võib kool, kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada eesti keel teise keelena ainekava alusel.

Antud võimalust ei ole koolis kasutatud.

1.2.2. PRÕK ja PRLÕK[14] sätestavad, et koolis, kus korraldatakse õpet nii põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava kui ka põhikooli riikliku õppekava järgi, koostatakse kooli õppekavas ühine üldosa. Kooli õppekava üldosas on lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan, muid erisusi, nt üldpädevused, loovtöö korraldamine, lõpetamise tingimused jmt, kooli õppekava üldosas kirjeldatud ei ole.

Juhtkonna sõnul püütakse igale õpilasele läheneda individuaalselt ja lihtsustatud õppekaval õppivaid õpilasi on koolis ainult kolm, seepärast ei ole õppekavas tingimused lahti kirjutatud.

1.2.3. PRÕK[15] sätestab, et õpilasele pakutakse B-võõrkeele õppima asumisel võimalust valida kahe või enama võõrkeele vahel. Kooli õppekavas on nimetatud küll B-võõrkeelena saksa ja vene keelt, kuid puudub selgitus, kuidas on võimalik nende keelte vahel valida.

Juhtkonna esindajad selgitasid, et 5. klassi I trimestril teevad lapsevanemad valiku ning saavad valida kahe keele, vene ja saksa keele vahel.

[8] PGS, § 69 lg 1.
[9] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 1.
[10] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.
[11] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.
[12] PRÕK, § 23 lg 1^1 ja 1^2.
[13] PRÕK, § 17 lg 1.
[14] PRÕK, § 24 lg 5; PLRÕK, § 5 lg 2.
[15] PRÕK, § 15 lg 3^3.

1.2.4. PLRÕK[16] sätestab tunnijaotusplaani lihtsustatud õppe õpilastele. Kooli õppekava punktis 5 on 7. ja 9. klassi tunnijaotusplaanis valikainete maht võrreldes PLRÕKiga ühe tunni võrra väiksem. Õppekavast ei selgu, miks viidatud klassides on valikainete tunnimaht väiksem.

Juhtkonna esindajate sõnul on valikaineid tõesti üks ning tõenäoliselt on siis mõnda üldainet rohkem. Õppekava vajab korrigeerimist.

1.2.5. PLRÕK[17] sätestab loovtööde hindamise mitteeristavalt ja selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks. Kooli õppekava punkti 9 alapunktis 9.1 on lause, et loovtöö sooritamine põhikooli III astmes on põhikooli lõpetamise tingimuseks. Nimetatud punkt laieneb kogu õpilaskonnale ja lihtsustatud õppe õpilaste loovtöö sooritamise tingimusi ei ole eraldi välja toodud.

Juhtkonna sõnul ei ole seni ükski lihtsustatud õppe õpilane loovtööd teinud.

Selgitame, et antud õppekava punkti on vajalik täpsustada lähtuvalt PLRÕKist.

1.3. Esitatud matemaatika ainevaldkonnakava kooskõla PRÕKi ja selle lisaga 5.
Järelevalve teemast lähtudes hinnati matemaatika ainevaldkonnakava kooskõla PRÕKi ja PRÕKi lisaga 5. Matemaatika ainevaldkonnakava ja ainekavad ei vasta kehtestatud nõuetele.

1.3.1. Matemaatika ainevaldkonnakava üldosas ei ole välja toodud üldpädevuste arendamist ja läbivate teemade käsitlust matemaatika õppeaine kaudu. Lähtuvalt PRÕKist[18] tuleb ainevaldkonnakava üldosas kirjeldada üldpädevuste arendamine ja läbivate teemade käsitlemine sõnastatuna matemaatika õppeaine kaudu.
1.3.2. Matemaatika ainekavas on 5.–9. klassi õpitulemused kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel. Näiteks puuduvad kõik probleemide lahendamise teema õpitulemused.
1.3.3. Matemaatika ainekava aluseks on riikliku õppekava lisa 3 kehtetu versioon. Õpitulemuste ja õppesisu klassiti jaotamine tuleb lahti kirjutada 2025. a 1. septembrist rakendunud PRÕKi lisa 5 alusel.

Matemaatikaõpetajate sõnul ei olnud ainekava koostamise aluseks kehtiv riiklik õppekava, ainekava uuendamisel kasutati koolis olemasolevat vormi.

1.4. Kooli õppekava üldosas esitatakse õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.[19]
Õppekava üldosas[20] on välja toodud, et õppetöö planeerimisel lähtutakse õpilaste arenguvajadustest. Õpetajate koostöö toimub õppenõukogus, nõupidamiste ja sisekoolituste vahendusel.[21] Välja on toodud õpetajate koostöö ja planeerimise põhimõtted distantsõppe või e-õppe korral, milles antakse ülevaade, kuidas tuleb e- või distantsõpet korraldada. Nt õpilastele tuleb anda tagasisidet, distantsõppe korraldamine ei saa langeda õpilase perele ega tuua ebaproportsionaalset majanduslikku koormust.

Õppekavas on välja toodud alapunkt pealkirjaga „Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted“, kuid see alapunkt sisulist selgust ei anna.

[16] PLRÕK, lisa 1 p 3.2.4.4.
[17] PLRÕK, § 2 lg 2.
[18] PRÕK, § 24 lg 7.
[19] PRÕK, § 24 lg 6 p 9.
[20] Kooli õppekava, p 16.1.
[21] Kooli õppekava, p 16.9.

Juhtkonna esindajate sõnul on õpetajate koostöö ja planeerimise põhimõtted koolis olemas, aga neid ei ole sõnastatud õppekavas. Kaks korda kuus toimuvad infominutid ja kaks korda aastas õpetajate koostööpäevad. Peamine koostöö toimub ainekomisjonides.

Õpetajate esindajate sõnul toimuvad ainevaldkonnajuhtide koosolekud ja ka ainevaldkondade koosolekud ning tehakse erinevaid valdkonnaüleseid koostööprojekte.

1.5. Ettepanekud direktorile

1.5.1. Sõnastada kooli õppekavas õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted, et kõik õpetajad mõistaksid koostöö ja töö planeerimise põhimõtteid üheselt.

1.5.2. Leida võimalused õpetada eesti keelest erineva emakeelega õpilasi ainekava eesti keel teise keelena alusel.

1.6. Ettekirjutused pidajale

1.6.1. Tagada kooli õppekava üldosa ja matemaatika ainevaldkonnakava kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava" ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava" kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.2, 1.3 ja 1.4 ning nende alapunktides esitatule. Ettekirjutuse tähtaeg: 01.07.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026, põhjendades, et poole õppeaasta pealt ei ole mõistlik õppekava muuta. Muudame tähtaega ja määrame uueks tähtajaks 01.07.2026, et hiljemalt uueks õppeaastaks oleks koolil olemas kehtiv õppekava.

1.6.2. Esitada kooli õppekavas õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava" § 24 lõikest 6 punktist 9. Täitmise tähtaeg: 01.07.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026, põhjendades, et poole õppeaasta pealt ei ole mõistlik õppekava muuta. Muudame tähtaega ja määrame uueks tähtajaks 01.07.2026, et hiljemalt uueks õppeaastaks oleks koolil olemas kehtiv õppekava.

2. Õppekavast lähtuv õppekorraldus

2.1. Riiklike õppekavade alusel koostab kool õppekava (edaspidi *kooli õppekava*), mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames.[22] Kooli õppekava koostades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.[23]

Kooli õppekavas on sõnastatud kooli alusväärtused, mis tulenevad põhikooli riiklikust õppekavast, nt ausus, hoolivus, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, õiguspõhisus, solidaarsus.[24] Eripära on kooli õppekavas[25] välja toodud alapunktidena – asukoht, ujula, võõrkeelte õpe, kooli valikõppeained õppekava osana, sõnaline hindamine, eelkool, huvitegevus ja traditsioonilised üritused koolis õppekava osana.

Juhtkonna sõnul on eripäraks multikultuursus, erinevad keeled ja rahvused. Koolis pakutakse muu kodukeelega õpilastele võimalust õppida eesti keelt kõnearenduse tunnis, mis toetab õpilase igapäevast kõne arengut. Tunnis osalemine on vabatahtlik ning vanem teeb otsuse

[22] PGS, § 17 lg 1.
[23] PRÕK, § 24 lg 2.
[24] Kooli õppekava, p 2.2.1.
[25] Kooli õppekava, p 2.3.

õppeaasta alguses ja annab sellest koolile teada.

Õpetajate esindajate sõnul on tegemist piirilinna kooliga, kuhu tuuakse õppima vene kodukeelega lapsi. Õpilaste esindajad lisasid, et tegemist on vahva kooliga, aga üritusi võiks koolis toimuda rohkem.

2.2. PRÕKi[26] kohaselt määratakse õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest. Kooli päevakava kehtestab direktor käskkirjaga.[27]

Kooli päevakava on direktor kehtestanud[28] käskkirjaga. Kooli päevakava ei ole kooskõlas PGSi[29] ja kooli õppekavas sätestatuga.

Päevakavas on viidatud lingiga pikapäevarühmade ja huviringide infole. Välja ei ole toodud kummagi tegevuse ajalist jaotust, st päevakavast ei selgu, millal alustavad pikapäevarühmad ja millal alustavad tegevust huviringid ning samuti puudub mõlema tegevuse ajaline kestus.

Juhtkonna esindajate sõnul on huviringide info päevakavas lingina ning pikapäevarühmade kohta on info lastevanematele kättesaadav Arno keskkonnas.
Õpilaste esindajate sõnul on koolis mitmeid huviringe, nt rahvatants, laulukoorid, kunstiring. Juhtkond lisas veel, et on spordiringe, nt TV10 olümpiaring, Liikuma Kutsuva kooli ring, puutöö- ja loovtööring.

Selgitame, et päevakavas ei saa infot välja tuua linkidena. Huviringide alguse ajad ja kestvus, samuti ka pikapäevarühmade töökorraldus tuleb sõnastada päevakavas.

Kooli õppekavas[30] on sõnastatud, et vastavalt kooli üldtööplaanile või juhtkonna otsusele võib õppeaasta jooksul läbi viia juhendatud e-õppe või iseseisva õppimise päevi. Järelevalves esitatud üldtööplaanis on planeeritud viis e-õppe päeva ning kaks nendest on maha tõmmatud.

Direktori käskkirjaga[31] on koolis kehtestatud juhendatud e-õppe kord. Korra kohaselt on juhendatud e-õpe õppetöö vorm, milles õppetööd viiakse läbi virtuaalkeskkondade kaudu. E-õpe toimub kõikides klassides tunniplaani alusel ning õpilastele ja vanematele antakse infot Stuudiumi kaudu. Korras on välja toodud, mida õpilane tunnis osalemiseks vajab ning kuidas peab tunnis käituma. Kehtestatud korrast ei selgu õpilase võimalus tulla e-õppe päeval kooli õppima.

Selgitame, et e-õpe on tavapärasest õppest erinev ning selle eesmärgid ja korraldus peab olema lahti kirjutatud kooli õppekavas, sest õppekava peab esitama õppekorraldusega seonduva ning õppekorralduses tehtavad erisused. PGSi[32] kohaselt peab olema õppeveerandites kokku vähemalt 175 õppepäeva.

Järelevalves vaadati valikuliselt e-õppe päeva sissekandeid Stuudiumis. Üldiselt olid õpetajad ülesanded põhjalikult lahti kirjutanud. Mõni tund oli toimunud virtuaalsena, kuid peamiselt pidid õpilased töötama iseseisvalt. Kõikide e-õppe päeva tundide sissekanded ei kajastunud Stuudiumis, kuigi sel päeval oli ainetund, nt kehaline kasvatus, kunst.

[26] PRÕK, § 15 lg 1.
[27] PGS, § 25 lg 6.
[28] Direktori 05.09.2025 käskkiri nr 1-4/1.
[29] PGS, § 25 lg 6.
[30] Kooli õppekava, p 5.2.1.
[31] Direktori 19.09.2024 käskkiri nr 1-4/3.
[32] PGS, § 24 lg 3.

Juhtkonna sõnul on sellel õppeaastal planeeritud kolm e-õppe päeva. Eelmisel aastal toimus viis. Õppetööd viiakse läbi juhendatud õppes – õpetaja on koolis internetikeskkonnas ja õpilased kodus. Õpilastele ja vanematele ei ole antud selget sõnumit, et õpilane võiks sellel päeval koolis õppida. Õppejuhtide sõnul on tehtud erandeid, kui klassijuhataja seda on soovinud.

Hoolekogu esindajate sõnul ei ole nad teadlikud, kas õpilane võib ka e-õppe päeval kooli tulla. Õpetajate esindajad ütlesid, et õpilane võib kooli tulla ning mõni õpilane on ka kooli koos õpetajaga õppima tulnud. Õpilaste esindajate sõnul sooviksid nad pigem koolis õppida.

Õpilase nädala õppekoormus õppeaineti määratakse kooli õppekavaga[33] ning PGS[34] sätestab põhikooli õpilase suurima lubatud nädala õppekoormuse õppetundides. Õpilase nädala õppekoormust koolis ületatud ei ole.

2.3. Määruse[35] kohaselt on hindamine süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Kooli õppekava[36] kohaselt hinnatakse koolis õpilaste teadmisi viiepallisüsteemis. Valikainete puhul kasutatakse mitteeristatavat hindamist „arvestatud“ ja „mittearvestatud“. I kooliastmes hinnatakse mitteeristavalt kunsti, tööõpetust ja kehalist kasvatust. Kunst ja tööõpetus on I kooliastmes integreeritud õppeaineks käeline tegevus.

Koolis on lähtutud hindamise korraldusest.

Õpetajate esindajad selgitasid, et numbriliselt hinnatakse kõiki aineid kõikides klassides, aga I kooliastmes lisatakse hindele juurde veel sõnaline hinnang. Vahel kasutatakse koos hindega ka protsendilist arvestust.

2.4. PGS[37] sätestab, et õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast õppeveerandi või kursuse algul. Kool loob statsionaarses õppes õppivate õpilaste seaduslikele esindajatele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks.

Kooli õppekava[38] kohaselt teavitaks iga trimestri alguses õpilasi hindamise alustest ja olulistest hinnatavatest töödest.

Juhtkonna ja õpetajate esindajate sõnul teavitavad õpetajad trimestri alguses hindamise korraldusest. Stuudiumis on iga aine juures eraldi hindamisjuhend, milles õpetajad toovad välja, milliseid töid hinnatakse, milliste tööde põhjal kujuneb hinne ja millisel tehtud töö hindel on suurem kaal. Õpilaste esindajad kinnitasid, et Stuudiumis on hindamisjuhendid kogu aeg kättesaadavad ning trimestri alguses õpetajad räägivad hinnatavatest töödest.

[33] PGS, § 25 lg 1.
[34] PGS, § 25 lg 2.
[35] PRÕK, § 19 lg 2.
[36] Kooli õppekava, p 10.14 ja p 10.15.
[37] PGS, § 55 lg 3.
[38] Kooli õppekava, p 10.10.

2.5. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile.[39] Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ning õpilaste hinded.[40]

Koolis kasutatakse elektroonset klassipäevikut Stuudium. Kooli õppekavas[41] on sõnastatud, et ainetunni sissekandes elektroonilisse päevikusse on kajastatud ka tunni eesmärk ning kodutööde andmisel viidatakse ainekavale ja kodutööde puhul rakendatakse individualiseerimist.

Järelevalves vaadeldi juhuslikul valikul erinevate õpetajate tundide kandeid. Klassipäevikutesse oli märgitud õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv, õpilaste hinded ning sisu õppeaineti. Päevikud olid täidetud, lähtudes määruses[42] sätestatule. Kooli õppekavas on kirjutatud, et päevikus tuleb välja tuua ka tunni eesmärk, kuid vaadeldud tundide kannetes eesmärke ei olnud. Samuti ei kajastunud päevikutes kodutöödel viidet ainekavale.

Juhtkonna esindajate sõnul on tunni eesmärgistamine sellel aastal uus ülesanne ning õpetajad seda väga teha ei taha. Õpetajate esindajate sõnul on tunni eesmärkide sõnastamine juhtkonna otsus ning seda ei ole õpetajatega arutatud.

Klassipäeviku nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja.[43]

Juhtkonna esindajate sõnul kontrollib õppejuht pisteliselt päevikute täitmist, enam pööratakse tähelepanu alustavatele õpetajatele. Õppejuht teavitab puudustest õpetajat ning palub sissekandeid korrastada.

Sissekanded klassipäevikusse tuleb teha tunni toimumise päeval.[44] Järelevalves vaadeldi valikuliselt tehtud sissekandeid, mis olid tunni toimumise päeval tehtud ja korrektsed.

2.6. Õpilasraamat on kooli õpilaste arvestuse põhidokument, mis sisaldab õpilaste üldnimekirja ja iga õpilase lehekülge ning mille täitmise peavad kindlustama direktor ja õppealajuhataja.[45]

Koolis kasutatakse ja täidetakse õpilasraamatut Stuudiumi keskkonnas ja paberkandjal. Järelevalves vaadeldi valikuliselt õpilaste andmete kandeid õpilasraamatusse. Kanded ei olnud kooskõlas määruses sätestatuga – mitmed õpilased olid koolist lahkunud, kuid kanne oli lõpetamata; mõnel õpilasel puudusid eelnevate õpingute andmed. Stuudiumi keskkonnas peetavas õpilasraamatus ei olnud mitme õpilase varasemaid õppetulemusi[46] ning mõnede õpilaste kohta puudusid sissekanded väljaarvamise kohta[47]

[39] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 1.
[40] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.
[41] Kooli õppekava, p 5.2.4.
[42] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2
[43] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3.
[44] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 6.
[45] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 1 ja 2.
[46] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 4,
[47] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 1.

Juhtkonna esindaja sõnul saadi alles sellel aastal lahendus, kuidas Stuudiumisse õpilase varasemad õpitulemused kanda. Õpilasraamatute sissekannete tegemine on olnud erinevate inimeste ülesandeks ning võib olla juhtunud, et kõik kanded ei ole saanud korralikult sisestatud.

2.7. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi.[48]

Järelevalve ajal[49] õppis koolis 662 õpilast, nendest I kooliastmes 203, II kooliastmes 217 ja III kooliastmes 242. Klassi täitumuse piirnormi ületatud ei ole.

2.8. Ettepanekud kooli direktorile

2.8.1. Sõnastada e-õppe päeva korraldus õppekavas, sest õppekavas peab esitama õppekorraldusega seonduva ning õppekorralduses tehtavad erisused.

2.8.2. Järgida klassipäevikute täitmisel kooli õppekavas sätestatud põhimõtteid või muuta õppekava ning edaspidi võtta klassipäevikute täitmisel aluseks määrusega kehtestatu.

2.9. Ettekirjutused kooli pidajale

2.9.1. Esitada kooli päevakavas pikapäevarühma ja huviringide ajaline kestus, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikest 6. Täitmise tähtaeg: 01.03.2026.

2.9.2. Tagada õpilasraamatu täitmine, lähtudes haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 6 lõikest 2 ja õiendi punktis 2.6 selgitatust. Täitmise tähtaeg: 01.03.2026.

3. Õpilase arengu toetamine

3.1. PGS näeb ette, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid[50] ning et kool lähtub õppe korraldamisel nendest põhimõtetest.[51] Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb tagada õpilasele võimetekohane õpe, vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös. Kool lähtub oma tegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades väljendatud ühiskonna ootustest, õpilaste vajadustest ja huvidest, arvestades võimaluse korral õpilaste ja seaduslike esindajate ettepanekuid ja piirkonna eripära.[52]

Üheks õpilast õppetöös toetavaks meetmeks on koolis planeeritud kõikide õppeainete konsultatsioonide ajad. Aineõpetajate pakutud konsultatsiooni aegadega saab tutvuda kooli kodulehel. Eraldi järelevastamise aegu ei ole planeeritud.

Õpetajate esindajate sõnul toimuvad konsultatsioonid ja järelevastamised samal ajal, mis on mõnikord keeruline, sest koguneb palju õpilasi. Ideaalis näevad õpetajad, et igal klassil oleks oma konsultatsiooniaeg, mis annab võimaluse just selle aine ja klassi õpilasega tegeleda. Õpilaste esindajad selgitasid, et konsultatsiooni või mõnda tegemata tööd saab minna järele vastama ka eelnevalt õpetajaga kokku leppides.

Juhtkonna sõnul soovitakse tulevikus pakkuda konsultatsioone ja järelevastamist eraldi ning järelevastamise töid võiks vastu võtta ka mõni teine õpetaja, mitte konkreetse aine õpetaja.

[48] PGS, § 26 lg 1.
[49] EHIS, 24.11.2025.
[50] PGS, § 6 p 1.
[51] PGS, § 46 lg 9.
[52] PGS, § 6 p 3.

3.2. PGSi[53] kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama KVNMi soovitusi. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor.[54] Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust.

Õpilaste arvu õpiabirühmas, tasemerühmas ja eriklassis määrab direktor, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja HEVKO või KVNM või mõlema soovitusi. Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni 12 õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni kuue õpilasega. Kooli pidaja võib põhjendatud juhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada konkreetses eriklassis õpilaste arvu üheks õppeaastaks.[55]

Järelevalves esitati kolme viimase õppeaasta direktori käskkirjad. 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaastal on direktori käskkirjaga kinnitatud õpiabirühmad. Nimetatud käskkirjade juures ei ole esitatud õpilaste nimekirju ning puudub ajaline määratlus, kui kauaks õpilased õpirühma on määratud.

2025/2026. õppeaastal on direktor käskkirjaga[56] kinnitanud õpiabi saavate õpilaste nimekirjad. Lisas on välja toodud õpilaste nimekiri, kellele sel õppeaastal õpiabi pakutakse, kokku 157 õpilast. EHISes[57] on märgitud õpiabi saajateks 164 õpilast. Õpiabirühmadesse on määratud õpilased 1.–9. klassist. Kõikide õpiabi saavate õpilaste andmed ei ole EHISesse märgitud.[58]

Tugispetsialistide sõnul on õpiabirühmas keskmiselt 12 õpilast, mõnes ka vähem. I kooliastmes märkab õpetaja õpilase üldtoe vajadust ning õpiabi rakendatakse vanema nõusolekul ja hinnatakse koostöös tugispetsialistidega.
Juhtkonna selgitusel on I ja II kooliastmes matemaatika õpiabitunnid kord nädalas samal ajal põhiaine tunniga. III kooliastmes on matemaatika õpiabirühmad moodustatud lennuüleselt ning kõik õpiabitunnid toimuvad paralleelselt põhitundidega. Õpiabirühmas õpib koos kuni 12 õpilast ning järelevalves selgus, et õpiabirühmas õpetavad kvalifikatsioonile mittevastavad õpetajad.

Koolis õpetatakse õpilasi III kooliastmes eesti keeles ja matemaatikas temporühmades. Temporühmad on jaotatud kolmeks – esimeses rühmas on õpilased, kellega saab kiiremini ainet edasi võtta; teises rühmas keskmise kiirusega õppijad ning kolmas rühm on need õpilased, kes vajavad toetamist. Kolmandas rühmas on maksimaalselt 12 õpilast, et õpetaja saaks paremini individuaalselt õpilasi õpetada. Üheski kooli dokumendis ei ole kirjeldatud, milliste kriteeriumite alusel toimub õpilaste rühmadesse jaotamine.

Juhtkonna sõnul on koolis õpilased jaotatud 7.–9. klassis eesti keeles ja matemaatikas temporühmadesse. Jaotus on tehtud 5. klassi alguses ainealaseid oskusi mõõtva testi abil, mis valmis tugispetsialistide ja aineõpetajate koostöös. Iga õppeaasta lõpus teeb aineõpetaja ettepanekuid, tuginedes õppeedukusele, õpilase õppetöö jätkamise kohta järgmisel aastal.

[53] PGS, § 46 lg 10.
[54] PGS, § 46 lg 11.
[55] PGS, § 26 lg 5.
[56] Direktori 5.09.2025 käskkiri nr 4-4/1.
[57] EHIS, 27.11.2025.
[58] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 26 lg 2 p 16.

Õppenõukogus arutatakse, kas õpilane vajab temporühma vahetust või mitte. Õpetaja teeb kokkuvõtte õpilaste tulemustest ja annab soovitusi rühmade koosseisude ning rühmadesse paigutuse osas.

EHISe[59] andmetel on eriklassi määratud 73 õpilast, üks nendest eriklassis ei õpi ja kolm on määratud eriklassi kooli otsusega. Eriklasse on koolis 14. Järelevalves ei esitatud õpilaste eriklassi määramise käskkirju.

Juhtkonna sõnul ei ole õpilasi käskkirja alusel eriklassidesse suunatud ning käskkirja ei ole koolis tehtud. Üks õpilane, kes peaks õppima eriklassis, seal ei õpi, kuna vanem ei ole sellega nõustunud.

EHISe[60] andmetel on koolis viis õpilast, kellele on tehtud nõustamismeeskonna soovitus õppida lihtsustatud riiklikul õppekaval lihtsustatud õppes. Nendest kahele seda ei võimaldata.
Juhtkonna sõnul on koolis kolm õpilast, kes õpivad lihtsustatud riiklikul õppekaval. Kaks õpilast õpivad eriklassis, kuid ei õpi lihtsustatud riikliku õppekava alusel, sest KVNMi otsused on alles tulnud ning õppekava muutmisega tegeletakse.

Kõikidele õpilastele peab pakkuma jõukohast õpet ning kui KVNM on soovitanud õpetada õpilast lihtsustatud riikliku õppekava järgi või on õpilase õpetamiseks tehtud soovitus õpetada õpilast eriklassis, siis tuleb soovitusi ka rakendada.

Koduõppena mõistetakse väljaspool kooliruume korraldatavat õpet.[61] KVNMi soovitusel õpib viis õpilast tervislikel põhjustel koduõppes. Neid õpetab õpetaja, kes õpetab õpilasi nende kodus.

3.3. PGSi[62] kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused.

Koolis töötavad sotsiaalpedagoog ja kaks eripedagoogi, tugispetsialistide kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele. Sotsiaalpedagoog on kohaliku omavalitsuse poolt tööle võetud, kuid töötab koolis igapäevaselt. Üks eripedagoogidest osutab ka logopeedilist õpiabi. Psühholoogi teenust ostetakse sisse ning psühholoog töötab kohapeal kaks korda kuus. Logopeedi teenus ei ole koolis tagatud.

EHISe[63] andmetel on eripedagoogi teenust vajavaid õpilasi 65, nendest 24-le ei ole teenus tagatud ja 4 õpilase teenuse vajaduse on märkinud kool. Logopeedi teenust vajab 122 õpilast, nendest 2-le ei ole teenus tagatud ja 73-le on teenuse vajadus märgitud kooli poolt. Sotsiaalpedagoogi teenust vajab 26 õpilast, nendest 3 teenust ei saa ja 2 on EHISes märgitud kooli poolt. Psühholoogi teenust vajavad 12 õpilast ja teenus on õpilastele tagatud.

Koolis ei ole kõigile õpilastele tagatud tugiteenused.

Juhtkonna esindajate selgituste kohaselt ei ole koolis inimest, kes täidab andmeid EHISes. Kuna kooli pidaja ja kool kasutavad Arno süsteemi, siis erivajadustega õpilaste andmed peaksid liikuma Arno keskkonnast EHISesse[64]. Koolis on ühel töötajal õigus vaadata EHISe kandeid,

[59] EHIS, 27.11.2025.
[60] EHIS, 27.11.2025.
[61] PGS, § 23 lg 1.
[62] PGS, § 37 lg 2.
[63] EHIS, 27.11.2025.
[64] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 26 lg 2 p 41.

kuid tema neid muuta ei saa, sest muutmise korral muutuvad kohe andmed ka Arno süsteemis.

Järelevalves selgus, et andmed ei ole Arno süsteemist liikunud korrektselt üle EHISesse ning tegelikult on koolis vaja kõiki andmeid võrrelda ja kontrollida.

3.4. Seaduses[65] on sätestatud, et direktor peab määrama HEVKO, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. Samuti peab direktor määrama koolis isiku, kes vastutab tuge vajava õpilase IAJK täitmise eest.[66]

Järelevalves esitas direktor käskkirja[67], mille kohaselt on kolmele töötajale määratud lisatasu erinevate ülesannete täitmise, sh õpiabi planeerimise, HEV-õppijate toe väljaselgitamise, dokumenteerimise ja toe tagamise ning koordineerimise, lapsevanematega suhtlemise (seoses õpiabiga), andmete infosüsteemi EHIS kandmise, KVNMi/Rajaleidjaga ja lastekaitsega suhtlemise jms koostöö tegemise eest. Direktori esitatud käskkirjas ei ole määratud HEVKOt ega IAJK täitmise eest vastutavat isikut.

Direktori selgituste kohaselt ei ole koolis sellel aastal tugikeskuse juhti, kelle töökohustuste hulka kuuluvad HEVKO ülesanded ja kes vastutab ka IAJK täitmise eest. Ülesanded on erinevate inimeste vahel jaotatud, kuid käskkirja või ametijuhendiga nende ametikohtade täitmist määratud ei ole.

Eripedagoogi sõnul vastutab tema IAJKde avamise ja täitmise eest. Sellel aastal on avatud 272 IAJKd, täidavad õpetajad ja tugispetsialistid.

Järelevalves vaadati valikuliselt IAJKsid, mis olid täidetud õpetajate ja tugispetsialistide poolt. Vaadeldud IAJKd olid informatiivsed ning täidetud kaks korda aastas.

3.5. Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas ning õpetada toimetuleku- ja hooldusõppel olevat õpilast kooli või klassi õppekeele asemel muus keeles. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava.[68]

EHISe[69] andmetel ei ole koolis IÕKsid koostatud. Koolis selgus, et sel õppeaastal on koostatud viis IÕKd, mis sisaldasid vajalikku informatsiooni, et toetada HEV-õpilast. IÕKd ei olnud direktori poolt kinnitatud. Info IÕKide kohta ei kajastu EHISes.[70]

Direktor peab kinnitama IÕK, kui õpilase õpe ei põhine otseselt kooli õppekaval, vaid selle alusel koostatud IÕK-l. IÕKga sätestatakse erisused, mis eristavad IÕKd kooli õppekavast. IÕK on konkreetse õpilase vaatest kooli õppekava lahutamatu osa ja sellest tulenevalt tuleb IÕKle kohaldada sama protsessi nagu kooli õppekava kinnitamisele või muutmisele[71], kuid erinevalt kooli õppekava kinnitamise protsessist tuleb arvestada ka isikukaitse nõuetega ja IÕKd ei esitata arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele.

[65] PGS, § 46 lg 2.
[66] PGS, § 46 lg 7.
[67] Direktori 24.09.2025 käskkiri nr 3-6/5.
[68] PGS, § 18 lg 1.
[69] EHIS, 27.11.2025.
[70] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 26 lg 2 p 43.
[71] PGS, § 17 lg 2.

Tugispetsialistide ja juhtkonna esindajate sõnul on koolis koostatud viis IÕKd, neli nendest matemaatikas.

3.6. PGSi[72] kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, kus osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.[73]

Koolis on kehtestatud[74] arenguvestluste kord direktori käskkirjaga. Arenguvestluste korrale on andnud arvamuse õppenõukogu[75] ja hoolekogu[76].

Määruse[77] kohaselt on õppenõukogu ülesanne anda arvamus õpilasega läbiviidava arenguvestluse korraldamise tingimuste ja korra kohta.

Järelevalves esitati arenguvestluste kord, mis on saanud arvamuse hoolekogult 2024. aastal ja direktor on kehtestanud korra samal aastal. Õppenõukogu arvamus on antud 2018. aastal. Seega ei ole kehtivale arenguvestluste korrale õppenõukogu arvamust andnud.

Juhtkonna sõnul on juhtunud kahetsusväärne olukord, kus arenguvestluste korda on arutatud, kuid õppenõukogu ei ole arvamust avaldanud.

PRÕKi[78] kohaselt annab kool õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras.

Koolis kehtiva arenguvestluste korra kohaselt korraldatakse õpilasega arenguvestlus üks kord õppeaasta jooksul. Vestlusel osalevad õpilane koos vanemaga/esindajaga ja klassijuhataja. Arenguvestluse läbiviimiseks kasutatakse arenguvestluste kaarti, mis on koostatud 1.–9. klassi õpilastele. Igas klassis on oma arenguvestluste kaart. Korra järgi saadetakse kaart eelnevalt vanemale täitmiseks koos õpilasega. Arenguvestluse kaardile märgitakse osavõtnud isikute nimed, vestluse toimumise aeg ning õpilase arengu toetamiseks sõnastatud kokkulepped. Klassijuhataja koostab hiljemalt 15. juuniks õppejuhile arenguvestluste kokkuvõtliku tagasiside.

Juhtkonna sõnul korraldati eelmisel õppeaastal arenguvestlus 687 õpilasest 610ga. Alati on vanemaid, kes arenguvestlusele ei soovi tulla. Koolis on arenguvestluste osas otsustatud, et kui õpilasega probleeme ei ole ning vanem ei tule vestlusele, siis sellest valda ei teavitata. Probleemide korral on valla lastekaitset teavitatud.

Koolis ei ole lähtutud arenguvestluste läbiviimisel seadusest ja koolis kehtestatud arenguvestluste korrast. Kõikide õpilastega peab kord aastas arenguvestluse läbi viima, et tagada õpilase õigus saada enda arengule tagasisidet.

PGS[79] sätestab, et kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga

[72] PGS, § 37 lg-d 5, 6.
[73] PGS, § 37 lg 7.
[74] Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 1-4/8.
[75] Õppenõukogu 24.09.2018 protokoll nr 1.
[76] Hoolekogu 01.02.2024 protokoll nr 3.
[77] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 8.
[78] PRÕK, § 19 lg 3.
[79] PGS, § 37 lg 6.

arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, peab kool teavitama sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajadusel rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks. Koolis ei ole lähtutud PGSis sätestatust ja ei ole pöördutud õpilaste elukohajärgse omavalitsuse poole, kui vanem ei ole osalenud õpilasega peetaval arenguvestlusel.

Juhtkonna sõnul selliseid olukordi eelmisel aastal ei olnud, kus oleks kaasatud vallavalitsust või lastekaitsespetsialisti.

Järelevalves ei esitatud õpetajate poolt koostatud arenguvestluste kokkuvõtlikku tagasisidet. Seega ei ole lähtutud arenguvestluste korras sätestatust, mille kohaselt peab iga klassijuhataja koostama õppejuhile arenguvestluste kokkuvõtliku tagasiside.

Õppejuhtide sõnul ei ole kõik õpetajad koostanud arenguvestluste kokkuvõtteid.

3.7. Koolivaheajad kehtestab valdkonna eest vastutav minister. Kooli pidaja võib direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul kehtestada valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud koolivaheaegadest erinevad koolivaheajad, arvestusega et koolis on õppeaasta jooksul vähemalt neli koolivaheaega kogukestusega vähemalt 12 nädalat, kusjuures suvine koolivaheaeg kestab vähemalt kaheksa järjestikust nädalat.[80]

2024/2025. õppeaastal muudeti pidaja korraldusega[81] koolis kevadvaheaega. Korralduse kohaselt muudeti koolis 9. klassi koolivaheaegade aegu, mille kohaselt jäeti 9. klassi õpilastel ära üks koolivaheaeg. Õpilaste suvevaheaja algust nihutati ettepoole, suvevaheaeg algas 2. juunil 2025. Hoolekogu[82] andis oma arvamuse ja nõusoleku koosolekul.

Hoolekogu esindajate sõnul olid eelmisel aastal 9. klassil kevadise koolivaheaja ajal kõikidel päevadel eksamiained, neli tundi päevas. Pärast eksameid toimus õppetöö kuni 15. maini ning peale seda olid need õpilased vabad, kellel olid hinded korras.

Juhtkonna sõnul õppisid õpilased eelmisel aastal 9. klassis kuni 15. maini, kokku 163 õppepäeva, peale 15. maid toimusid täiendavad õppepäevad, nt järeleksamid, väljasõit projekti raames, spordipäev, klassireisid, täiendav õppetööperiood ja lõpuaktus. Juhtkond hindas positiivseks kevadvaheaja kasutamist enne eksameid täiendavaks eksamiaineteks õppimiseks.

Järelevalves ei selgunud, kuidas hinnati eelmise õppeaasta koolivaheaja korralduse muutust, kuivõrd see oli õpilasi toetav ja vajalik ning seda ei ole analüüsitud. Stuudiumi sissekannetest nähtus, et mitmes aines lõppes õppetöö aprillikuu lõpus, nt ajalugu, füüsika, bioloogia, vene keel, kehaline kasvatus. Maikuus toimusid eksamite konsultatsioonid, aga mitte õppetöö.

Selgitame, et õppetöö peab jätkuma koolis peale põhikooli eksamite sooritamist, kuni kogu õppematerjal on läbitud ning teadmised hinnatud. Kooli üldtööplaanis, mille kinnitab õppenõukogu enne õppeaasta algust, tuleb sõnastada õppeaasta eesmärgid ja tegevused, sh vaheajad. Õpilase seaduslikul esindajal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta. Koolivaheaegade muutmine keset õppeaastat võib tekitada valesti mõistmist ning seepärast on vajalik õppeaasta tegevusi kommunikeerida õppeaasta alguses.

[80] PGS, § 24 lg 7.
[81] Valga Vallavalitsuse 12.12.2024 korraldus nr 387 „Valga Põhikooli ja Valga Priimetsa Kooli 9. klassi koolivaheaegade muutmine“.
[82] Hoolekogu 30.10.2024 protokoll nr 1-7/1.

Sellel õppeaastal on kooli direktor õppenõukogus[83] tõstatanud teema aprillikuise koolivaheaja kaotamise kohta 9. klassis. Kasutatakse seda vaheaega eksamiteks valmistumiseks ja konsultatsioonide läbiviimiseks ning selle võrra lõpeb kooliaasta varem. Õppenõukogu on otsuse vastu võtnud, kuid sellest otsusest ei nähtu, millal siis õppeaasta 9. klassi õpilastele lõppeb.

Järelevalve ajal ei esitatud kooli pidaja korraldust koolivaheaegade muutmiseks selleks 2025/2026. õppeaastaks.

Direktori sõnul on uus kinnitatud hoolekogu kogunemas viimasel novembrikuu nädalal ning siis võetakse uuesti aruteluks koolivaheaja muutmine.

3.8. Ettepanek direktorile

Tagada arenguvestluste korrast lähtumine või korra muutmine, mille kohaselt klassijuhatajad koostavad õppeaasta lõpus kokkuvõtte arenguvestluste tulemustest.

3.9.Ettekirjutused pidajale

3.9.1. Sõnastada kooli õppekavas temporühmadesse vastuvõtmise ja õppimise põhimõtted, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 6 punktis 2 ja käesoleva õiendi punktis 3.2 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.07.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026, põhjendades, et poole õppeaasta pealt ei ole mõistlik õppekava muuta. Muudame tähtaega ja määrame uueks tähtajaks 01.07.2026, et hiljemalt uueks õppeaastaks oleks koolil olemas kehtiv õppekava.

3.9.2. Tagada õpiabi- ja tasemerühma vastuvõtmise kohta otsuse tegemine, lähtudes õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikes 11 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026, põhjendades, et soovitakse ühtse süsteemiga alustada uuest õppeaastast. Selgitame, et ka sellel õppeaastal peavad õpilased olema vastu võetud õpiabi- ja tasemerühmadesse lähtudes seadusest, kuid antud käskkirja koolis ei ole loodud, kuigi õpilased erinevates rühmades õpivad. Tähtaega ei muudeta.

3.9.3. Tagada eriklassi vastuvõtmise kohta otsuse tegemine, lähtudes õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikes 11 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026, põhjendades, et soovitakse ühtse süsteemiga alustada uuest õppeaastast. Selgitame, et ka sellel õppeaastal peavad õpilased olema vastu võetud eriklassidesse lähtudes seadusest, kuid antud käskkirja koolis ei ole loodud, kuigi õpilased eriklassides õpivad. Tähtaega ei muudeta.

3.9.4. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74^1 lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.04.2026.

[83] Õppenõukogu 28.08.2025 protokoll nr 1-5/6.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.09.2026. Pikendame antud ettekirjutuse täitmise tähtaega kuni 01.04.2026, sest õpilastele, kes vajavad logopeedi teenust tuleb teenus tagada koheselt.

3.9.5. Tagada haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija määramine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.
3.9.6. Tagada õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isiku määramine, lähtuvalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.
3.9.7. Esitada arenguvestluste läbiviimise kord arvamuse andmiseks õppenõukogule, lähtudes haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktis 8 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

Ärakuulamisel esitas kooli pidaja ettekirjutuse uueks tähtajaks 01.06.2026. Antud tähtaega ei saa lugeda otstarbekaks, sest arenguvestlused tuleb läbi viia sellel õppeaastal ning kõikidel peab olema eelnevalt teada, millistel tingimustel arenguvestlust läbi viiakse. Tähtaega ei muudeta.

3.9.8. Tagada arenguvestluste läbiviimine kõikide õpilastega vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikes 6 sätestatule ning lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.6. toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
3.9.9. Tagada õpilaste andmete sisestamine Eesti hariduse infosüsteemi, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõike 2 punktidest 16, 40, 41 ja 43. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.02.2026.

4. Õppe tulemuslikkus ja õpilasi toetava õppekeskkonna loomine sisehindamise protsessis

4.1. Matemaatika tulemuslikkus ja matemaatika õppe tulemuste analüüs
2023. aastal tegid matemaatika tasemetööd II kooliastmes 81 õpilast. Ainealased teadmised olid kesktasemel. Üle poole sooritajatest said tipptasemel tulemuse analüüsi- ja kavandamisoskustes. Madalamad tulemused olid tõlgendamisoskusega seotud ülesannetes.
I kooliastmes tegi tasemetööd samal aastal 24 õpilast – kõrgtasemel ainealaseid teadmisi omasid 58,3% osalejatest ning uurimuslikud teadmised olid kõrgtasemel 62,5 %-l.

Järelevalves ei esitatud koolis analüüsitud tasemetööde tulemusi.

Juhtkonna sõnul on tasemetööde tulemusi analüüsitud, õpetajatega arutatud, klassiti võrreldud ning vaadatud ka osaoskuste tulemusi. Varasemalt on vaadatud ja võrreldud 9. klassi õpilase, kelle õppetulemused on olnud nõrgad, tulemusi 7. klassi tasemetöös. Matemaatikaõpetajad tõid välja, et nemad ei näe matemaatika tasemetöö ülesandeid ning ka vanemad sooviksid näha, millised olid ülesanded, mida õpilased ei osanud.

Direktor lisas, et kvalifikatsiooniga õpetajatest on puudus ja matemaatikaõpetajaid leida on keeruline, olemasolevaid õpetajaid on saadetud koolitustele ning üks õpetaja on õpetajakutset taotlemas.

Põhikooli matemaatika lõpueksamil on viimasel kolmel aastal (2023–2025) olnud õpilasi (31–50), kes on eksamil saanud tulemuse alla 50 punkti. Kui võrrelda matemaatika ja eesti keele lõpueksamite tulemusi, siis eesti keele lõpueksamil on alla 50 punkti saajaid olnud kolme viimase aasta jooksul kokku 15. Matemaatikaeksami keskmine tulemus on olnud eesti keele eksami keskmisest tulemusest madalam. Nt matemaatika eksami tulemus oli 2025 aastal 28% madalam eesti keele eksami tulemusest, 2024. aastal 22%.
Matemaatikaeksami sooritas 2025. aastal 90le või rohkemale punktile kuus õpilast, 2024. aastal

oli tippsooritajaid 12 ning 2023. aastal 14. Eesti keele eksami sooritas 2025. aastal kõrgetele punktidele 12 õpilast, 2024. aastal 15 ning 2023. aastal 13 õpilast. Matemaatika eksamil on viimasel kolmel aastal kõrge tulemuse saanud õpilasi kordades vähem võrreldes eesti keele eksamitulemustega.

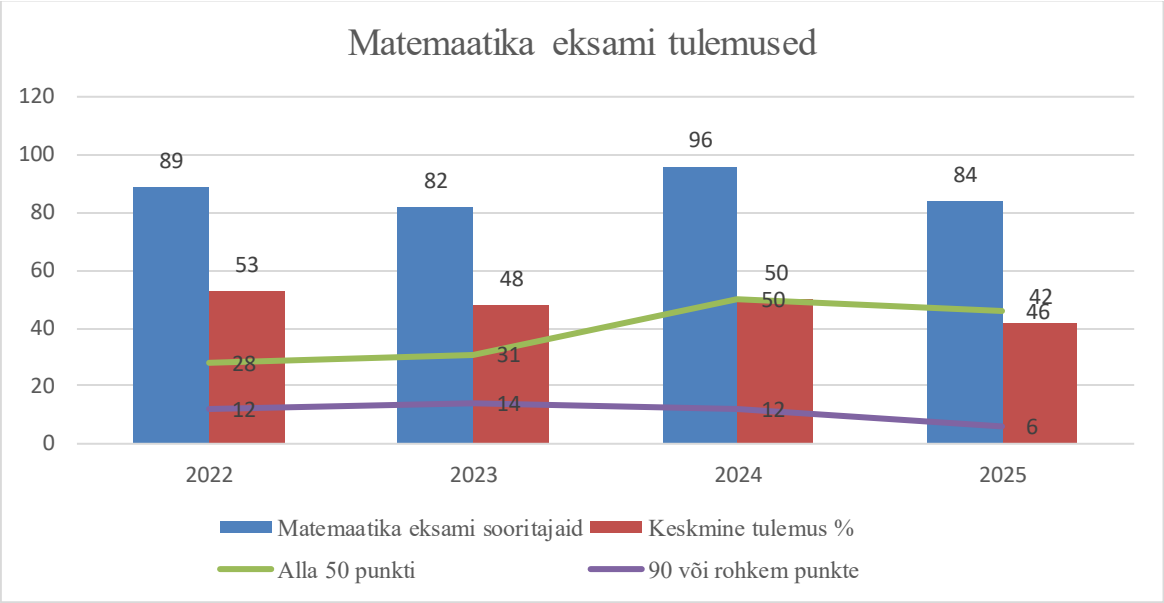

Joonis 1. Matemaatika eksami tulemused 2022–2025.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

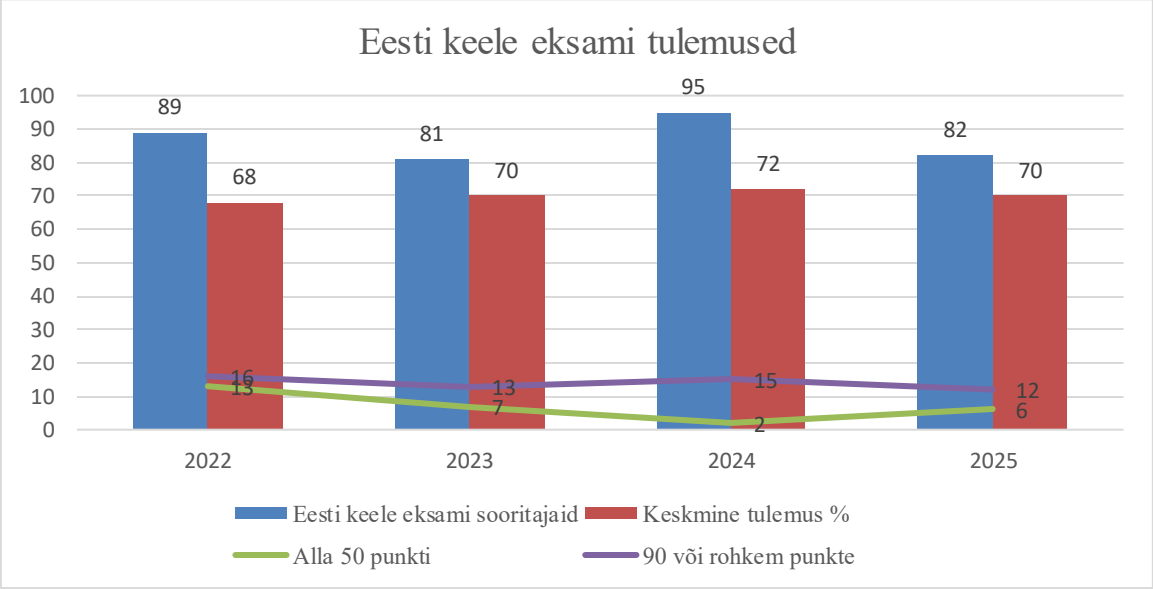

Joonis 2. Eesti keele eksami tulemused 2022–2025.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Koolis on tehtud 7. klassis õpilastele matemaatikas üleminekueksam, et määrata õpilase taset. Tasemete järgi on õpilased jaotatud kolme tasemerühma ja III kooliastmes on õpiabirühmad, selgitasid õpetajad. Matemaatikaõpetajate sõnul oli eelmisel õppeaastal tegemist erilise lennuga ning eelmisel aastal oli palju õpilasi, kes ei käinud üldse koolis.

Matemaatikaõpetajate arvates peaks koolis olema õpiabirühma määramiseks kindlad kriteeriumid, seda ei tohiks otsustada üks inimene ning õpilane võiks ühe õpetaja käe all õppida võimalikult kaua. Õpetajate vahetus mõjutab õpilase toimetulekut ja arengut.

Järelevalves valikuliselt vaadeldud klassipäevikute sissekannetest nähtus, et õpilased, kellel on matemaatikas raskusi, on eksamil samuti saavutanud pigem kehvema tulemuse. Koolis ei ole koostatud tasemetööde ja eksamitulemuste kirjalikke kokkuvõtteid ega analüüse. Välja ei ole selgitatud, milliseid arendustegevusi on koolis vaja teha, et toimuksid muutused.

4.2. Kool peab õppest puudumiste üle arvestust ning teeb selle kättesaadavaks seaduslikele esindajatele ja kohaliku omavalitsuse üksusele.[84]
PGS[85] sätestab, et õpilase puhul, kes on rohkem kui kahe nädala jooksul puudunud õppest korduvalt põhjuseta ja kellel on võlgnevusi õppetöös ning kelle puhul on õpetaja või tugispetsialist esitanud kirjalikke või suulisi tähelepanekuid toe vajaduse kohta, on koolil kohustus hinnata osutatud toe piisavust, IÕK koostamise või muutmise vajadust.

Koolis on suunatud õpilasi õpiabisse, kui õpilasel on tekkinud puudumiste tõttu õpilüngad. Õpilünkade tõttu IÕKsid koostatud ei ole.

Juhtkonna sõnul jälgitakse koolis puudumisi ja peetakse arvestust Stuudiumis. On õpilasi, kes ei tule üldse kooli või tulevad ainult vahetundideks. Moodustatud on tugivõrgustik, kuhu kuuluvad kooli töötajad, politsei ja lastekaitse. Suheldakse vanematega, õpilasega – samas häid tulemusi ei ole.

Juhime tähelepanu, et õpilaste sagedased põhjuseta puudumised osutavad probleemidele kooli õppekeskkonnas. Seepärast peab koolis järjepidevalt koguma puudumiste kohta infot, analüüsima seda ning igale õpilasele rakendama võimalikult varakult personaalseid tugimeetmeid.

4.3. Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik" või „nõrk", kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.[86]
Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.[87]

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik" või „nõrk" või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.[88]

Täiendavale õppetööle jäeti 2025. aasta maikuus 9. klassis 18 õpilast ning teistest klassidest 36 õpilast. Matemaatikas määrati täiendavale õppetööle enamus õpilasi, kuid mitmetel õpilastel oli vaja sooritada täiendavat õppetööd ka muudes ainetes. Täiendava õppetöö sooritas 25 õpilast. Seitse õpilast viidi üle järgmisse klassi puudulike hinnetega, nendest kolmel jäi

[84] PGS, § 35 lg 4.
[85] PGS, § 36 lg 3.
[86] PRÕK, § 22 lg 7.
[87] PRÕK, § 22 lg 8.
[88] PRÕK, § 22 lg 9.

puudulikuks matemaatika hinne. 9. klassi õpilastest mitmed ei sooritanud täiendavat õppetööd ning lõpetasid kooli mitterahuldavate hinnetega vanema avaldusega.
2024. aastal jäeti täiendavale õppetööle 9. klassist 9 õpilast ja teistest klassidest 35 õpilast. Puudulike hinnetega erinevates ainetes, nt inglise keel, muusika, vene keel, kehaline kasvatus, loodusõpetus, matemaatika, viidi üle järgmisse klassi 11 õpilast, nendest 6-l oli puudulik hinne matemaatikas. 22 9. klassi õpilast sooritasid täiendava õppetöö või lõpetasid kooli negatiivse hindega.

Juhtkonna sõnul ei ole varasemalt olnud nii palju täiendavale õppetööle jäänud õpilasi. Enam on täiendavat õppetööd määratud matemaatikas ja loodusainetes. Koolis on õpilasi, kes on jäänud täiendavale õppetööle korduvalt, ka samas aines. Peamiselt ongi põhjuseks, et õpilane ei ilmu täiendavale õppetööle. Õppejuhtide sõnul on lähenetud individuaalselt – sotsiaalpedagoog on vestelnud, suunatud Rajaleidja keskusesse. Õpetajaid on suunatud koostama IÕKd, kuid mitmel korral on õpetajad pigem arvanud, et pole tarvis IÕKd teha.

Järelevalves ei selgunud, et süsteemselt oleks analüüsitud õpilaste täiendavale õppetööle jäämise põhjusi. Olukorra parendamiseks ei ole tehtud ettepanekuid ega otsuseid, kuidas olukorda muuta. Õppenõukogu protokollidest ei selgu kaalutlusotsuseid ega arutelusid, kuidas paremini õpilast toetada või mida võiks õpilaste toetamiseks teha õppeaasta jooksul. Koolis ei ole ka välja töötatud põhimõtteid, kuidas koheselt tegutsedes alustada õpilase toetamist.

4.4. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk" või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.[89]

2023/2024. õppeaasta õppenõukogu[90] otsustega jäeti klassikursust kordama kolm õpilast vanema avalduse alusel, kuid täiendavat õppetööd ei määratud. Õppenõukogu protokollist ei selgunud, mis oli ettepaneku ja otsuse põhjuseks. Välja ei olnud toodud õppeaineid, milles õpilane vajab täiendavat õppetööd. Viidati ainult vanema avaldusele, mida ei olnud protokollile lisatud. Peale täiendava õppetöö sooritamist jäeti klassikursust kordama veel neli õpilast. Samamoodi ei selgu protokollist, miks õpilased ei suutnud sooritada täiendavat õppetööd ning miks õppenõukogu tegi otsuse jätta õpilased klassikursust kordama. Õppenõukogu protokollide juures ei olnud välja toodud õpilase ja seadusliku esindaja ärakuulamist ning õppenõukogu otsused ei olnud kaalutletud.

2024/2025. õppeaasta õppenõukogu[91] otsusega jäeti klassikursust kordama neli õpilast. Kõigil neil oli kolmes kuni seitsmes õppeaines puudulikud hinded, sh eesti keel, kirjandus, matemaatika, inglise keel, ajalugu, bioloogia, geograafia, keemia, ühiskonnaõpetus, muusika, kehaline kasvatus. Kahe õpilase kohta on klassijuhataja välja toonud puuduliku eesti keele oskuse ning pere arvamuse, et õpilane jätkab õpinguid teises koolis. Õppenõukogus ei ole tehtud kaalutlusotsust ning puudub õpilase või tema seadusliku esindaja arvamus.

Juhtkonna sõnul suhtleb klassijuhataja lapsevanemaga ja sageli toob klassijuhataja lapsevanema avalduse õppenõukogusse, et õpilane jäetaks klassikursust kordama.

[89] PRÕK, § 22 lg 10.
[90] Õppenõukogu 04.06.2024 protokoll nr 9; 29.08.2024 protokoll nr 11.
[91] Õppenõukogu 28.08.2025 protokoll nr 1-5/6.

2024/2025. õppeaastal viidi järgmisse klassi edasi 14 õpilast puudulike hinnetega, kuid nendele õpilastele ei ole koostatud IÕKd.

Õpetajate esindajate sõnul aineõpetaja peab ise rohkem õpilasega tegelema ning IÕKd ei ole koostatud. Kui puudulikke on rohkem kui üks, siis pöördutakse vanemate poole ning soovitatakse pöörduda ka Rajaleidja keskusesse. Sellel õppeaastal on nii, et kui trimestri hinne on puudulik, siis tehakse õpilasele järelevastamise plaan ning kui õpilane seda ei suuda täita, siis ka IÕK.
Juhtkonna esindajad selgitasid, et õpilane, kellel on trimestri hinne negatiivne, saab väljaprinditud tunnistuse. Tunnistusel on negatiivse hinde juures kirjas, mida tuleb järgi vastata ning millal saab õpetajale vastata. Kahe nädala jooksul peab õpilane hinde parandama. Kirjalikule tunnistusele peavad andma allkirja õpetaja, õpilane ja vanem ning siis tagastab õpilane tunnistuse kooli.

4.5. Kooli sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist.[92]

Eestis korraldab Haridus- ja Noorteamet (edaspidi *Harno*) igal kevadel rahuloluküsitlused 4. ja 8. klasside õpilastele. Juhtkonna esindajate sõnul osalevad õpilased küsitlustes.

Harno korraldatud õpilaste rahuloluküsitlustest selgub, et kiusamisega on koolis varasematel aastatel olnud suuremad probleemid 4. klassides. 2023. aastal vastas 47% 4. klassi õpilastest, et nad on kogenud kiusamist ning 2024. aastal oli kiusamist kogenud 4. klasside õpilastest 28%. 8. klassi õpilastest tõid 2023. aastal 30% õpilastest välja, et nad on kogenud kiusamist ja 2024. aastal 25% õpilastest.

Vestlustel õpilastega selgus, et koolis on kiusamist palju ning õpilased lisasid, et on nii füüsilist kui ka vaimset kiusamist. Abi saamiseks saab pöörduda õpetajate poole.

Kiusamine koolis mõjutab ka rahulolu kooliga. 2024. aastal olid 8. klassi õpilastest 20% kooliga täiesti või pigem rahul. 2023. aastal oli rahulolu kooliga 8. klassides veidi kõrgem 24%.

Kool on liitnud Kiusamisvaba kooli programmiga (edaspidi *KiVa*) ja koolis on oma meeskond, kes tegeleb kiusamisega seotud teemadega.

Õppejuhtide sõnul osaletakse Harno riiklikes küsitlustes ja koolis tehakse ka veel eraldi küsitlusi. Saadud tulemusi analüüsitud ei ole.
Õpilaste esindajate sõnul on koolis kiusamist ning kõige olulisem on pöörduda klassijuhataja poole.

Juhtkonna esindajad selgitasid, et kiusamisega tegeletakse koolisiseselt KiVa programmi alusel ja KiVa juhtidena tegutsevad ka õpilasnõustajad. Juhtumite kohta ülevaateid ja analüüse ei ole tehtud.

Koolis tehakse vähest koostööd Valga Gümnaasiumi ja Valgamaa Kutseõppekeskusega. Kord aastas pakutakse lõpuklassi õpilastele võimalust tutvuda gümnaasiumis või kutseõppekeskuses õppimise võimalustega. Õppetöö korraldamisel jagatakse ka õpetajaid gümnaasiumiga.

[92] PRÕK, § 6 lg 3 p 6.

Juhtkonna esindajad selgitasid, et korraldatakse karjääriõpet, mis kestab viis päeva. Õpilane ise otsustab, millise kooliga soovib tutvuda, kuid ühel päeval sel ajaperioodil külastab õpilane ka teist kooli.

Õpilaste edasiõppimise kohta andmeid koolis kogutud ei ole, kuid on teadmine, et mitmed õpilased lähevad õppima Tartu koolidesse, sh Nõo Reaalgümnaasiumi.

4.6. Ettepanekud direktorile

4.6.1. Pöörata enam tähelepanu õppetöö ja rahuloluga seotud andmete kogumisele ja analüüsimisele, et kaardistada võimalikke probleeme ja kavandada parendustegevusi.
4.6.2. Hinnata koolis pikemast puudumisest tekkinud õpilünkadega õpilaste toimetulekut ja pakkuda kohe täiendavat tuge, sh individuaalse õppekava koostamist.
4.6.3. Analüüsida koolis kiusamise olemasolu erinevates vanuseastmetes ja kavandada tulemustest lähtuvalt sekkumist.

4.7. Ettekirjutus pidajale

Tagada õpilase klassikursuse kordama jätmisel lähtumine Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 22 lõikes 10 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5. Sisehindamine ja arengu planeerimine

5.1. PGSi[93] kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor,[94] esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule.[95]

Direktor on käskkirjaga[96] kehtestanud sisehindamise korra. Järelevalves ei esitatud hoolekogu arvamust sisehindamise korra kohta.

Juhtkonna sõnul ei ole hoolekogu andnud arvamust sisehindamise korrale.

5.2. Kooli sisehindamise korras on sõnastatud, et sisehindamise eesmärk on välja selgitada kooli tegevuse tugevused ning parendusvaldkonnad, andes iga aasta augustikuu lõpuks hinnangu kooli tegevusele tervikuna, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava tegevuskava.[97] Kord[98] sätestab, et sisehindamise läbiviimise aja ja küsimuste ringi otsustab sisehindamise meeskond ning sisehindamise aeg planeeritakse õppeaasta alguses kooli üldtööplaanis.

Järelevalves esitati sisehindamise aruanne perioodi 01.09.2012–31.08.2015 kohta. Aruanne ei ole olnud aluseks kehtivale arengukavale, sest arengukava on koostatud perioodiks 2023–2028.

Järelevalves selgus, et sisehindamist pideva protsessina ei tehta ning andmeid ei koguta. Koolis kehtestatud sisehindamise korrast ei ole lähtutud ning üldtööplaanis ei ole planeeritud sisehindamise aega.

Juhtkonna selgituste kohaselt ei ole viimastel aastatel sisehindamise aruannet koostatud. Alustatud on protsessiga, et kehtiva arengukava perioodi lõpus sisehindamist läbi viia ja aruanne koostada. Koolis on olemas sisehindamise kord, aga selle järgi ei töötata.

---

[93] PGS, § 78 lg 1.
[94] PGS, § 71 lg 2 p 8, § 78 lg 3.
[95] PGS, § 73 lg 1^1 p 12, § 78 lg 3.
[96] Direktori 12.11.2015 käskkiri nr 1-6/72.
[97] Sisehindamise kord, p 2.
[98] Sisehindamise kord, p 4 ja 5.

Koolis ei ole sisehindamist tehtud kümme aastat.

Juhtkond tõi välja, et sisehindamine on sisulise töö kaardistamine. Regulaarselt on läbi viidud rahuloluküsitlusi õpilastele, vanematele ja õpetajatele. Rahuloluküsitluste tulemused on koondatud ja võrreldud, kuid analüüsitud saadud andmeid ei ole. Koondatud on ka õppeaasta lõpus õppetulemused, kuid neid ei ole samuti analüüsitud.

5.3. Määruse[99] kohaselt peab õppenõukogu õppeaasta lõpul arutama läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning tegema kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.

Järelevalves esitati õppeaasta kokkuvõttena dokument, milles on välja toodud õppe- ja kasvatustöö arvulised näitajad, klasside lõikes õpilaste arv EHISes, hindega „5“, sh ühe oskusaine hindega „4“ lõpetajate arv, hindega „4-5“ lõpetajate arv, rahuldava aastahindega lõpetajate arv, puuduliku hindega tunnistusel lõpetajate arv, klassikursuse kordajate arv, toimunud arenguvestluste arv. Dokumendis ei ole saadud näitajaid analüüsitud ja puuduvad ka järeldused, sh tugevused ja parendusvaldkonnad, mida saaks arvestada edasise töö planeerimisel.
Õppenõukogu esindajate sõnul tehti õppenõukogu koosolekul kokkuvõte õppeaasta kohta, selle esitas õppejuht. Ettepanekuid õppenõukogu õppeaasta lõpus ei teinud.

Järelevalves esitati kokkuvõte, millest räägiti lastevanemate koosolekul sellel sügisel. Kokkuvõttest nähtub, et vanematele ja personalile tehti ülevaade õppetöö tulemustest arvuliselt ning võrdluseks esitati ka 2023/2024. õppeaasta tulemused. Nt kiituskirjaga lõpetas sel aastal 12 õpilast, varasemal aastal 9; klassikursust jäi kordama sama arv õpilasi nagu ülemöödunud õppeaastal.

Dokumenti, millest nähtub, et õppenõukogus on arutatud õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi, järelevalves ei esitatud.

5.4. PGS[100] sätestab, et kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu[101], õpilasesinduse, õppenõukogu[102] ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ja kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.[103]

Koolil on kooli pidaja kinnitatud arengukava perioodiks 2023–2028.[104] Arvamuse on andnud õppenõukogu[105], hoolekogu[106] ja õpilasesindus[107].

[99] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.
[100] PGS, § 67 lg 1; § 71 lg 1 p 1.
[101] PGS, § 73 lg 1^1 p 1.
[102] Haridus- ja teadusministri 23.09.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[103] PGS, § 67 lg 2.
[104] Valga Vallavolikogu 29.11.2023. a määrus nr 51 „Valga Põhikooli arengukava aastateks 2023–2028“.
[105] Õppenõukogu 19.04.2023 protokoll nr 5.
[106] Hoolekogu 27.10.2023 protokoll nr 1.
[107] Õpilasesinduse 20.04.2023 protokoll nr 4-23.

Kehtiva arengukava peaeesmärgiks on sõnastatud, et Valga Põhikooli õpilaste võimetekohaste õpitulemuste saavutamiseks on rakendatud õpikäsitus, mis toetab iga õppija õpimotivatsiooni ja arengupotentsiaali. Peaeesmärgi saavutamiseks on planeeritud tegevused, nt õppijast lähtuva õpikeskkonna loomine (metoodika ja toetussüsteem); õpetamine temporühmades (võõrkeel, emakeel, matemaatika); õpilaste õpitulemuste seire õppeaasta jooksul ja vajadusel õpperühma muutmine aineõpetaja põhjendusel; noppeõppe rakendamine ja sidumine õppekavaga. Lisaks on tegevusena planeeritud pidev seire ja analüüs ning haridusuuringute läbiviimine; tulemustest lähtuvalt toimub järgnevate õppeaastate tegevuste planeerimine.

Enne arengukava koostamist ei ole läbi viidud sisehindamist, mis oleks aluseks arengukavale. Kehtivas arengukavas on kavandatud erinevaid tegevusi õpikeskkonna muutmiseks.

Järelevalves selgus, et arengukava ei täideta ning arengukava kui dokument vajab korrastamist ja tegelikust olukorrast lähtuvalt muutmist.

Juhtkonna esindajate sõnul ei ole nad teadlikud, kuidas leiti arengukava eesmärgid. Tänane arengukava ei ole kooli arengut toetav ja vajab muutmist.

5.5. Koolil peab olema õppeaasta üldtööplaan[108], milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele; igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, tähtajad ja vastutajad.[109] Üldtööplaani kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguseks.[110]

Koolil on 2025/2026. õppeaasta üldtööplaan, mille on kinnitanud õppenõukogu.[111] Õppenõukogus kinnitatud üldtööplaan on n-ö kalenderplaan, milles on välja toodud kuude kaupa tegevused ja vastutajad. Esitatud plaanis on välja toodud iga kuu kohta konkreetsel päeval toimuv tegevus, nt 01.09 õppeaasta avaaktus, 18.09 lapsevanemate akadeemia, 19.09 ülekooliline orienteerumisvõistlus. Üldtööplaani koostamisel ei ole lähtutud määruses sätestatust.[112] Plaanis ei ole välja toodud tegevusvaldkondi ja valdkondade ülesandeid.

Järelevalves esitatud üldtööplaan ei ole seotud eelmise õppeaasta kokkuvõttega, sest kokkuvõtet ei ole koostatud. Üldtööplaan peaks olema kooli arendustegevuse plaan, millega viiakse ellu arengkavas sätestatut ning mis arvestab eelmise aasta sisehindamise tulemusel välja selgitatud parendusvajadusi.

Õppejuhtide sõnul on üldtööplaan dokument, mis on koostatud õppekavast ja arengukavast lähtuvalt. Ainevaldkonnad annavad oma sisendi. Õpetajate esindajate sõnul on üldtööplaanis eesmärgid õppeaastaks ja planeeritakse erinevaid tegevusi ja üritusi.

5.6. Ettepanek direktorile

Analüüsida ja hinnata kehtivas arengukavas sõnastatud eesmärke ja tegevusi ning vajadusel muuta arengukava, et tagada kooli jätkusuutlik areng.

5.7. Ettekirjutused pidajale

[108] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.
[109] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[110] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[111] Õppenõukogu 28.08.2025 protokoll nr 1-5/6.
[112] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4 ja 5.

5.7.1. Kehtestada sisehindamise kord, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.04.2026.

5.7.2. Tagada koolis sisehindamise läbiviimine ja sisehindamise aruande koostamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikest 1 ja kooli sisehindamise korrast. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.7.3. Tagada õppenõukogu ülesanne õppeaasta lõpus arutada läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning ettepanekute tegemine kooli juhtkonnale õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks, lähtudes haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktist 6. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.7.4. Tagada üldtööplaani koostamine, lähtudes haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-dest 4 ja 5. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

6. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[113] sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete[114] vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

6.1. Koolis on EHISe andmetel 73 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded: direktor, kaks õppejuhti, kes töötavad ka õpetajatena, kolm tugispetsialisti ja 67 õpetajat.

Järelevalve ajal korrastati EHISes õppe- ja kasvatusala töötajate andmed.

6.2. Kvalifikatsioon on nõuetekohane 44 õpetajal, 3 tugispetsialistil, 2 õppejuhil, kes töötavad ka õpetajatena, ja direktoril. Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele 23 õpetajal.

6.3. PGS[115] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Seaduses[116] märgitud õpetajate arvu piisavuse puhul on tegemist määratlemata õigusmõistega, mille sisustamine on õigusnormi rakendaja ehk Haridus- ja Teadusministeeriumi pädevuses. Õigusaktide[117] kohaselt peab kõigi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon vastama kehtestatud nõuetele ning kvalifikatsiooninõuetele mittevastavus mõne õpetaja puhul on pigem ajutine erandolukord. Kooli pidajal tuleb teha kõik endast olenev, et leida kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid[118].

Koolis on nädalas kokku 1385 õppetundi, millest 998 (72%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 334 õppetundi, nendest 284 (85%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Koolis on II kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 497 õppetundi, nendest 298 (60%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

---

[113] PGS, § 74[1].
[114] EHIS, 27.11.2025
[115] PGS, § 74 lg 9.
[116] PGS, § 74 lg 9.
[117] PGS, § 7 lg 1 ja PGS, § 74[1] lg 4.
[118] Eesti Vabariigi haridusseadus (HaS) § 7 lg 1 p 5.

Koolis on III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 554 õppetundi, nendest 416 (75%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavast 23 õpetajast 18-l puudub magistrikraad ja õpetajakutse, 3-l puudub õpetajakutse ning 2-l valikaine õpetajal puudub kõrgharidus. Ühel õpetajal on keskharidus, tema õpib bakalaureuseõppes. Kvalifikatsioonile mittevastavatest õpetajatest õpib neli magistritasemel, nendest õpetajakoolituse erialal kaks. Seega viiel õpetajal (kolm õpetajakutseta ja kaks magistriõppes õpetajakoolituses) on võimalik saavutada kvalifikatsioon aasta, hiljemalt kahega. Kuid see on ikkagi veerand kvalifikatsioonita õpetajatest.

Seega ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Matemaatikat õpetab koolis üheksa õpetajat II–III kooliastmes, nendest neli töötab klassiõpetajana ning õpetavad ka teisi õppeaineid. Üheksast matemaatikaõpetajast nelja kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele, nende hulgas on kolm klassiõpetajat.

Viimsel kolmel aastal ei ole koolis töötavad matemaatikaõpetajad EHISe andmetel läbinud matemaatika didaktika või muutunud õpikäsitusega seotud koolitusi.

Matemaatikaõpetajate sõnul on nad osalenud erinevatel koolitustel, nt eksamiks ettevalmistavatel koolitustel, erinevateld veebikoolitustel.

Direktori sõnul on hinnatud matemaatikaõpetajate kompetentsust enne töölevõtmist, vaadati kvalifikatsioonile vastavust ja eelnevat töökogemust. Töötava õpetaja kompetentsust hinnatakse tunnivaatlustega.

Koolis ei ole tunnivaatlustest selgunud õpetajate koolitusvajadusi, sest infot ei ole koolis koondatud ega analüüsitud. Välja selgitamata on õpetajate tugevused ja arenguvajadused, mis toetaksid õpetajate arengueesmärkide seadmist ja koolitusvajadusi. Õpilaste õpitulemused ja matemaatikaeksamitulemused näitavad, et õpetajad vajavad täienduskoolitusi ja tuge arenguks, et paremini õpetada ja toetada õpilasi teadmiste omandamisel.

6.4. PGSi[119] kohaselt korraldab direktor avaliku konkursi õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks. Konkursi läbiviimise korra kehtestab kooli hoolekogu direktori ettepanekul.

Koolis on hoolekogu kehtestanud dokumendi „Valga Põhikooli õpetajate, direktori asetäitja õppe- ja kasvatusalal ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord“.[120]

Korra kohaselt moodustab direktor konkursi neljaliikmelise komisjoni. Koosolekud ja otsused protokollitakse.
2024/2025. õppeaastal viidi läbi kaks konkurssi, otsiti erinevaid õpetajaid, nt matemaatikaõpetajat, inglise keele õpetajat, muusikaõpetajat, kehalise kasvatuse õpetajat, loodusainete õpetajat. Üks konkurss toimus jaanuaris 2025, mis luhtus, sest komisjon ei leidnud sobivat kandidaati. Teine konkurss toimus maikuus, otsiti õpetajaid üheksale ametikohale ja neljale ametikohale ei laekunud ühtegi avaldust (inglise keele, matemaatika, muusika ja väikeklassi õpetaja).

[119] PGS, § 74 lg 6.
[120] Hoolekogu 23.07.2014 protokoll nr 14.

Juhtkonna sõnul on kõikidele ametikohtadele konkursse korraldatud. Sellel aastal korraldati kevad/suvel viis konkurssi, nendest neli luhtusid, sest keegi ei kandideerinud.

Järelevalves esitatud vaba ametikoha konkursi kord vajab kaasajastamist ja tegeliku olukorraga kooskõlla viimist.

6.5. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.[121]

Tähtajatud töölepingud on sõlmitud kaheksa õpetaja ametikohal töötava inimesega, kellel ei ole kvalifikatsiooninõuded täidetud.

Direktor selgitas, et ta ei saa muuta töölepingut õpetajale halvemaks, st tingimusi muuta ühepoolselt. Juht on töötajatega rääkinud ja suunanud õpetajad tegutsema, et kvalifikatsiooninõuded saaksid täidetud. Nt õpetaja on õpetajakutset taotlemas ning ootab kutsetunnistust.

Töötajatega, kelle kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele, ei saa sõlmida tähtajatut töölepingut.

Selgitame, et kui direktor sõlmib tähtajatu töölepingu nõuetekohase kvalifikatsioonita isikuga, siis ei saa ka korraldada nendele ametikohtadele konkursse, nagu nõuab seadus.

6.6. Direktor vastutab oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse ning muude koolis läbiviidavate tegevuste, kooli üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.[122] Õpetaja põhiülesanne on toetada iga õpilase arengut ning aidata õpilasel kujundada huvi- ja võimetekohast õpiteed. Õpetaja ametialane kohustus on arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega.[123]

Õpetajatega viiakse koolis läbi arenguvestlusi, vestluseks kasutatakse ette valmistatud vormi, mille ühe osa täidab õpetaja ja teise osa õppejuht. Õppejuhtide sõnul arutatakse vestlusel kirjapandu üle. Uutele õpetajatele määratakse mentorid. Juhtkond kohtub kaks korda aastas mentorite ja menteedega.

Koolis ei ole õpetajate arenguvestluste tulemusi koondatud ja analüüsitud. Arenguvestluste tulemuste koondamine annaks koolile teadmisi õpetajate koolitus- ja arenguvajadustest, mis aitaks teha koolis vajalikke muudatusi õppekeskkonnas ja ka õppetöös.

Õppejuhtide selgituste kohaselt tehakse tunnivaatlusi, et hinnata õpetaja hakkamasaamist ja toetada õpetajat. Tunnivaatluste läbiviimiseks on koolis koostatud vorm, mida täidab õppejuht. Eelnevalt saab õpetaja tutvuda tunnivaatluse vormiga ning peale vaatlust toimub vestlus ja õppejuht annab koostatud kokkuvõtte tutvumiseks ka õpetajale. Õppejuhtide arvates võiks anda valdkonnapõhiselt tagasisidet, et saaks ka arutleda koos, kuidas edasi tegutseda.

Järelevalves ei esitanud õppejuhid tunnivaatlustest tehtud kokkuvõtteid.

[121] PGS, § 74 lg 7.
[122] PGS, § 71 lg 1.
[123] PGS, § 75 lg 2.

Selgitame, et vaadeldud tundide põhjal saab välja selgitada, milles vajavad õpetajad tuge, milliseid koolitusi, milliseid oskusi ja teadmisi, et luua paremat õppekeskkonda ning kuidas toetada paremini iga õpilast õppimises.

Eelneval aastal on koolis olnud dokumendina vormistatud koolitusplaan, sellel aastal sellist dokumenti koostatud ei ole. Direktori sõnul koostatakse koolitusplaan detsembrikuu jooksul.

6.7. Järelevalves külastati kuut 4.–9. klassi matemaatikatundi. Vaadeldud tundidele andsid tagasisidet õppejuhid. Õppejuhid kasutasid tagasisidestamiseks koolis olemasolevat tunnivaatluse vormi.

Õpetajad tõid välja oma tunnis õnnestunud tegevused, mis näitasid, et õpetaja oli tunni läbi mõelnud, ning pöörasid tähelepanu, et õpilane omandaks õpitava.
Vaadeldud tunnid olid sisukad ja mitmekesiselt läbi viidud, toetades igat klassis viibivat õpilast. Õpetaja pööras tähelepanu igale õpilasele ja innustas kõiki kaasa töötama. Noorematele õpilastele tehti rohkem liikumispause, mis aitab kinnistada teemat. Vanemad õpilased said liikuda tahvli juurde ülesandeid lahendama, mis tegelikult toetas ka nende liikumisvõimalust.

6.8. Ettepanekud direktorile

6.8.1. Suunata matemaatikaõpetajaid erinevatele matemaatika metoodika ja didaktika koolitustele, et õpetajad saaksid täiendada oma teadmisi ning toetada õppijat.

6.8.2. Viia tunnivaatlusi läbi järjepidevalt ja koondada saadud info, et tagada õpilastele ja õpetajatele toetav ja arendav õppekeskkond.

6.9. Ettekirjutused pidajale

6.9.1. Tagada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi korra koostamine ja kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 6. Täitmise tähtaeg: 01.03.2026.

6.9.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74^1 lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõigetest 6 ja 7, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

6.9.3. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ärakuulamiseks 22.12.2025. Ärakuulamisel kooli pidaja õiendi eelnõule täiendusi ei teinud, kuid tegi ettepanekud kaheksa ettekirjutuse tähtaja muutmiseks. Osaliselt on tehtud ettepanekuid arvestatud.